

ΛΑΤΙΝΙΚΑ ΠΡΟΣΑΝΑΤΟΛΙΣΜΟΥ (ΝΕΟ ΣΥΣΤΗΜΑ)

ΚΕΙΜΕΝΑ

Exclūsus ab insidiatōribus Caligulae, recesserat in diaetam, cui nomen est Hermaeum. Paulo post rumōre caedis exterritus prorepsit ad solarium proximum et inter vela praetenta foribus se abdidit.

.....
Cato attulit quodam die in curiam ficum praecocem ex Carthagine ostendensque patribus «Interrogo vos» inquit «quando hanc ficum decerptam esse putētis ex arbore». Cum omnes recentem esse dixissent, «Atqui ante tertium diem» inquit «scitōte decerptam esse Carthagine».

.....
Auditā salutatiōne Caesar dixit: «Domi satis salutatiōnum talium audio». Tum vēnit corvo in mentem verbōrum domini sui: «Oleum et operam perdiidi». Ad haec verba Augustus risit emitque avem tanti, quanti nullam adhuc emerat.

A1. Να γράψετε στο τετράδιό σας τη μετάφραση των παραπάνω κειμένων.

Μονάδες 40

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

B1α. Να γράψετε τους τύπους που ζητούνται για καθεμιά από τις παρακάτω λέξεις:

insidiatōribus: την αφαιρετική του ενικού αριθμού

cui: την αφαιρετική του ενικού αριθμού στο θηλυκό γένος

caedis: την ίδια πτώση στον άλλο αριθμό

se: τη δοτική του ενικού αριθμού στο α ' πρόσωπο

quodam: την ονομαστική του ενικού αριθμού στο ουδέτερο γένος

praecocem: την αιτιατική του πληθυντικού αριθμού στο ουδέτερο γένος

patribus: τη γενική του πληθυντικού αριθμού

hanc: την ονομαστική του πληθυντικού αριθμού στο ουδέτερο γένος

sui: τον ίδιο τύπο στο β ' πρόσωπο

nullam: τη γενική του ενικού αριθμού στο ίδιο γένος.

Μονάδες 10

B1β. proximum: να γράψετε το αρσενικό γένος στην ίδια πτώση και ίδιο αριθμό στον συγκριτικό βαθμό (μονάδα 1) και, στη συνέχεια, να σχηματίσετε το επίρρημα στους τρεις βαθμούς (μονάδες 3).

satis: να γράψετε το συγκριτικό βαθμό (μονάδα 1).

Μονάδες 5

ΘΕΜΑΤΑ ΚΑΙ ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ ΠΑΝΕΛΛΑΔΙΚΩΝ ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ 2016

B2α. Να γράψετε τους τύπους που ζητούνται για καθέναν από τους παρακάτω ρηματικούς τύπους:

Exclūsus: το γ' πληθυντικό πρόσωπο της οριστικής ενεστώτα στην άλλη φωνή

recesserat: το α' πληθυντικό πρόσωπο της υποτακτικής ενεστώτα στην ίδια φωνή

exterritus: το β' ενικό πρόσωπο της οριστικής παρακειμένου στην άλλη φωνή

prorepsit: το σουπίνο στην αιτιατική πτώση

abdedit: το β' πληθυντικό πρόσωπο της υποτακτικής παρατατικού στην ίδια φωνή

attulit: το β' ενικό πρόσωπο της προστακτικής ενεστώτα στην άλλη φωνή

ostendensque: τον ίδιο τύπο στον μέλλοντα

decerptam esse: το απαρέμφατο του ενεστώτα στην ίδια φωνή

dixit: το β' ενικό πρόσωπο της προστακτικής του ενεστώτα στην ίδια φωνή

venit: την αφαιρετική του γερουνδίου.

Μονάδες 10

B2β. perdidit: να γράψετε το β' ενικό πρόσωπο της υποτακτικής όλων των χρόνων στην ίδια φωνή (να λάβετε υπόψη το υποκείμενο, όπου είναι αναγκαίο).

Μονάδες 5

Γ1α. Να γίνει πλήρης συντακτική αναγνώριση των παρακάτω λέξεων και φράσεων: **Caligulae, cui, se, die, decerptam esse (το πρώτο στο κείμενο), ex arbore, recentem, salutatiōnum, corvo, quanti.**

Μονάδες 5

Γ1β. «Cato attulit [...] ficum praecocem»: να μετατρέψετε την ενεργητική σύνταξη σε παθητική.

Μονάδες 2

Γ1γ. in curiam: να μετατρέψετε τον προσδιορισμό του τόπου, ώστε να εκφράζεται η στάση σε τόπο και η απομάκρυνση από τόπο.

domi: να μετατρέψετε τον προσδιορισμό του τόπου, ώστε να εκφράζεται η κίνηση σε τόπο και η απομάκρυνση από τόπο.

Μονάδες 4

Γ1δ. «Ad haec verba Augustus risit»: να μετατρέψετε την κύρια πρόταση σε ευθεία ερώτηση ολικής αγνοίας με όλους τους δυνατούς τρόπους εισαγωγής.

Μονάδες 4

Γ2α. vela praetenta, ficum praecocem: να μετατρέψετε τους επιθετικούς προσδιορισμούς στις αντίστοιχες δευτερεύουσες προτάσεις.

Μονάδες 4

Γ2β. Αφού καταγράψετε, να αναγνωρίσετε το είδος των δευτερευουσών προτάσεων που υπάρχουν στα κείμενα (μονάδες 2) και να δηλώσετε τη συντακτική τους λειτουργία (μονάδες 2).

Μονάδες 4

Γ2γ. exclūsus: να αναλύσετε τη μετοχή σε δευτερεύουσα χρονική πρόταση, εισαγόμενη με τον σύνδεσμο *postquam* (μονάδα 1) και να αιτιολογήσετε την έγκλιση εκφοράς της (μονάδα 1).

Μονάδες 2

exteritus: να αναλύσετε τη μετοχή σε δευτερεύουσα αιτιολογική πρόταση, ώστε να εκφράζεται αιτιολογία ως αποτέλεσμα εσωτερικής, λογικής διεργασίας.

Μονάδες 2

auditā: να αναγνωρίσετε τη μετοχή ως προς το είδος της (μονάδα 1), να δηλώσετε τη χρονική βαθμίδα που εκφράζει αυτή (μονάδα 1) και να τη μετατρέψετε σε ισοδύναμη πρόταση με τον ιστορικό / διηγηματικό σύνδεσμο *cum* (μονάδα 1).

Μονάδες 3

ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ

A.1 (Αφού διώχθηκε) Διωγμένος από τους δολοφόνους του Καλιγούλα, είχε αποσυρθεί σε μια θερινή κατοικία που ονομάζεται Ερμαίο. Λίγο αργότερα, τρομοκρατημένος από τα νέα της σφαγής σύρθηκε προς το πιο κοντινό λιακωτό και κρύφτηκε ανάμεσα στις κουρτίνες που κρέμονταν στην πόρτα.

.....
Ο Κάτωνας έφερε κάποια μέρα στο Βουλευτήριο ένα πρώιμο σύκο από την Καρχηδόνα και ενώ το έδειχνε στους Συγκλητικούς είπε: «Σας ρωτώ πότε νομίζετε ότι αυτό το σύκο κόπηκε από το δέντρο». Όταν όλοι είπαν ότι ήταν φρέσκο είπε : «Κι όμως , μάθετε ότι κόπηκε στην Καρχηδόνα πριν από τρεις μέρες.

.....
Όταν ο Καίσαρας άκουσε το χαιρετισμό, είπε: «Στο σπίτι ακούω αρκετούς τέτοιους χαιρετισμούς». Τότε ήρθαν στο νου του κορακιού (το κοράκι θυμήθηκε) τα λόγια του αφεντικού του: «Πάει χαμένο το λάδι και ο κόπος». Ακούγοντας αυτά τα λόγια ο Αύγουστος γέλασε και αγόρασε το πουλί τόσο όσο δεν είχε αγοράσει κανένα μέχρι τότε.

B1α. insidiatore

qua
caedium
mihi
quoddam
praecocia
patrum
haec
tui
nullius

B1β. propiorem

prope-propius-proxime
satius

B2α. excludunt

recedamus
exterruisti
proreptum
abderetis
afferre
ostenturusque/ostensurusque
decerpi
dic
veniando

B2β. perdas

perderes
perditurus sis
perdideris
perdidisses

Γ1α. Caligulae: ετερόπλωτος ονοματικός προσδιορισμός, γενική αντικειμενική στο **insidiatōribus**

cui: δοτική προσωπική κτητική στο **est**

se: αντικείμενο στο **abdedit**, δηλώνει άμεση ή ευθεία αυτοπάθεια

die: αφαιρετική του χρόνου (χρονική στιγμή) στο **attulit**

decerptam esse: αντικείμενο στο **putetis**, ειδικό απαρέμφατο

ex arbore: εμπρόθετος επιρρηματικός προσδιορισμός της προέλευσης /απομάκρυνσης στο **decerptam esse**

recentem: κατηγορούμενο στο ενν. υποκείμενο **ficum** από το συνδετικό **esse**

salutatiōnum: γενική διαιρετική στο επίρρημα **satis**

corvo: δοτική προσωπική από την απρόσωπη έκφραση **venit in mentem**

quanti: γενική της αξίας στο **emerat**, δηλ. αφηρημένη υλική αξία.

Γ1β. Ficus praecox a Catone allata est

Γ1 γ. στάση σε τόπο: **in curia** (**in+αφαιρετική**)

απομάκρυνση από τόπο: **ex/de/a curia** (**ex/de/ab+ αφαιρετική**)

κίνηση σε τόπο: **domum**

απομάκρυνση από τόπο: **domo**

Γ1δ. Risitne ad haec verba Augustus?

Num risit ad haec verba Augustus?

Nonne risit ad haec verba Augustus?

Risit ad haec verba Augustus?

Γ2α. vela quae praetenta erant
ficum quae praecox erat

Γ2β. cui nomen est Hermaeum: δευτερεύουσα αναφορική επιθετική. Είναι προσδιοριστική στο **diaetam**. Λειτουργεί ως επιθετικός προσδιορισμός στο **diaetam**.

quando hanc ficum decerptam esse putētis ex arbore: Δευτερεύουσα ονοματική πλάγια ερωτηματική μερικής άγνοιας. Λειτουργεί συντακτικά ως έμμεσο αντικείμενο στο ρήμα «**interrogo**».

Cum omnes recentem esse dixissent: δευτερεύουσα επιρρηματική χρονική πρόταση. Λειτουργεί ως επιρρηματικός προσδιορισμός του χρόνου στο **inquit**.

quanti nullam adhuc emerat: δευτερεύουσα αναφορική επιθετική. Λειτουργεί ως προσδιορισμός στο **tanti**.

Γ2γ. postquam exclusus est: Δευτερεύουσα επιρρηματική χρονική πρόταση που εκφέρεται με οριστική καθώς μας ενδιαφέρει από καθαρά χρονική άποψη, χρόνου παρακειμένου καθώς δηλώνει το προτερόχρονο στο παρελθόν.

exterritus: cum exterritus esset

audita: αφαιρετική απόλυτη χρονική μετοχή με υποκείμενό της το **salutatione**.

Δηλώνει το προτερόχρονο στο παρελθόν.

Cum Caesar salutationem audivisset.

ΤΙΣ ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ ΕΠΙΜΕΛΗΘΗΚΕ Ο ΤΟΜΕΑΣ ΤΩΝ ΦΙΛΟΛΟΓΩΝ ΤΩΝ
ΦΡΟΝΤΙΣΤΗΡΙΩΝ

«ΟΜΟΚΕΝΤΡΟ» ΚΑΙ «ΑΝΘΡΩΠΙΣΤΙΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ» ΦΛΩΡΟΠΟΥΛΟΥ

www.floropoulos.gr

ΛΙΑΒΑΡΗ Α. – ΧΑΝΙΩΤΗ Ν. – ΧΑΤΖΗΤΣΟΜΠΙΑΝΗ Μ.